Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра кримінального процесу та криміналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-педагогічної роботи
та міжнародної співпраці
Львівського національного університету
імені Івана Франка
д.ю.н., проф. Різник С.В.

_____

«___» _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

освітньо-професійна програма	«Право»
рівень вищої освіти	другий (магістерський)
код та назва галузі знань	08 «Право»
код та назва спеціальності	081 «Право»
вид дисципліни, шифр	вибіркова ВК 10.5

Юридичний факультет

Львів – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Криміналістичне забезпечення діяльності адвоката» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право» у межах освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти, 2022 р. – 26 с.

Розробник:

Фігурський Володимир Михайлович – доцент кафедри кримінального процесу і криміналістики, кандидат юридичних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального процесу і криміналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року)

Завідувач кафедри
кримінального процесу і криміналістики _____проф. В. Т. Нор

«29» серпня 2022 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», 2018 р. у межах освітньо-професійної програми ОС «Магістр»)

Протокол № 2 від «30» серпня 2022 року

«30» серпня 2022 року Голова _____ проф. Бурдін В. М.

© Фігурський В. М., 2020 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь</th><th colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th>денна форма навчання</th><th>заочна форма навчання</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 4</td><td rowspan="2">Галузь знань 08 «Право»</td><td colspan="2">Вибіркова навчальна дисципліна</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Загальна кількість годин – 120</td><td rowspan="4">Спеціальність 081 «Право»</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції:</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2

самостійної роботи студента – 5,5</td><td rowspan="8">Освітньо-професійна програма ОС Магістр</td><td>16</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні:</td></tr>
<tr><td>16</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота:</td></tr>
<tr><td>88</td><td>104</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

- для денної форми навчання – 1:2,75;
- для заочної форми навчання – 1:6,5.

Мова навчання: українська.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни – формулювання теоретичних знань та вироблення на їх основі практичних навиків застосування криміналістичних знань в сфері адвокатської діяльності.

Завдання вивчення дисципліни: засвоєння необхідності та форм використання криміналістичних знань у діяльності адвоката; напрацювання навичок щодо правильного розпізнавання криміналістичної (слідчої, судової та ін.) ситуації на конкретний момент кримінального провадження та обрання оптимальних засобів адвокатської діяльності, спрямованих на їх вирішення; засвоєння криміналістичних знань та навичок їх застосування, необхідних для формулювання та донесення власної позиції за різних ситуацій, що можуть скластися в кримінальному провадженні; опанування навичок самостійного вирішення конфліктів у непередбачуваних умовах в кримінальному провадженні; полягає у аналіз актів кримінального процесуального

законодавства України, навчальної та монографічної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми дисципліни, формулювання наукових проблем та визначення шляхів їх вирішення.

Дисципліна «Криміналістичне забезпечення діяльності адвоката» спрямована на формування таких **компетентностей**:

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення щодо захисту прав та свобод людини, ефективного та раціонального вибору конкретної моделі поведінки, в т. ч. процесуальних дій за тієї чи іншої ситуації, що має місце у визначений момент кримінального провадження і за ситуації, у якій опинився адвокат, давати розгорнуту юридичну аргументацію цих рішень, моделі поведінки та способів ефективного захисту прав та законних інтересів суб'єктів правовідносин.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур кримінального судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових ситуацій у кримінальному провадженні.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування, зокрема при вирішенні правових спорів, виходячи зі змісту принципів права та правових цінностей, ефективно оперувати інтерпретаційно-правовими актами у правозастосовній діяльності.

СК11. Здатність критично оцінювати та прогнозувати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів захисником, представником потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження правовими механізмами, враховуючи фактичні обставини справи та чинне нормативно-правове регулювання відповідних правовідносин.

СК13. Здатність доносити до клієнтів, інших учасників кримінального провадження інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, що стосуються діяльності адвоката та захисника у кримінальному провадженні та здійсненням ним взятих на себе функцій.

Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- особливості здійснення захисту в кримінальному судочинстві та його форми;
- мету захисту у кримінальному провадженні, його предмет і межі;
- відмінність "захисника" від інших форм участі адвоката у кримінальному провадженні;
- поняття "адвоката-захисника" та його статус;

- процесуальні гарантії діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні;
- способи залучення захисника до кримінального провадження;
- особливості участі захисника у доказуванні в кримінальному судочинстві;
- дії захисника під час застосування до клієнта заходів забезпечення кримінального провадження;
- завдання захисника під час проведення слідчих (розшукових) дій;
- особливості тактики захисту на етапі затримання особи (клієнта)
- особливості тактики захисту на досудовому розслідуванні;
- тактичні особливості та завдання участі захисника у слідчих (розшукових) діях;
- криміналістичні засоби захисту та представництва інтересів клієнта на судових стадіях кримінального провадження;
- основи методики ознайомлення з матеріалами кримінального провадження;
- основи методики складання процесуальних документів.

уміти:

- правильно тлумачити та застосовувати кримінальне процесуальне законодавство для захисту підозрюваного (обвинуваченого);
- правильно формувати досьє адвоката-захисника;
- визначати, обґрунтовувати та відстоювати позицію захисту;
- здійснювати якісний захист клієнта (підозрюваного чи обвинуваченого) із застосуванням криміналістичних засобів;
- застосовувати прийоми адвокатської тактики;
- правильно розпізнавати криміналістичну ситуацію і у відповідний спосіб обирати відповідні оптимальні засоби адвокатської діяльності для її вирішення;
- застосовувати криміналістичні засоби під час участі в слідчих (розшукових) діях;
- обирати та застосовувати криміналістичні засоби під час іншої участі на досудовому розслідуванні;
- правильно обирати криміналістичні засоби під час участі у судових стадіях кримінального провадження.

За результатами оволодіння знаннями та навиками з цієї навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти можуть набути таких **програмних результатів навчання** (далі – ПРН):

ПРН1. Оцінювати специфіку природи та характер діяльності адвоката-захисника, заснованих на повазі до людської гідності, гарантованості основоположних прав людини, демократії та верховенстві права, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів кримінального провадження, в якому здійснюється представництво чи захист клієнта, вміти оперативно працювати з відкритими даними, перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати самостійні дослідження у межах кримінального провадження питань, що становлять інтерес для сторони захисту, презентувати і аргументувати їх результати, застосовуючи доктринальні та нормативні джерела та прийоми правової інтерпретації відповідних ситуацій.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати та доносити свою правову позицію, вирішуючи складні правові проблеми, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи на користь своєї позиції.

ПРН7. Дискутувати, тактично правильно обирати оптимальну лінію поведінки та обґрунтовано відстоювати свою позицію захисту, вирізняти проблемні ситуації, питання під час кримінального провадження та пропонувати, обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Здійснювати результативний пошук доказової інформації для доведення переконливості лінії захисту під час кримінального провадження, оцінювати її достовірність, ефективно опрацьовувати і тактично правильно використовувати у професійній діяльності.

ПРН13. Аналізувати, оцінювати слідчу і судову практику застосування окремих правових інститутів та оптимально використовувати її під час представництва чи захисту прав та законних інтересів клієнта;

ПРН14. Обґрунтовувати оптимальну та узгоджену з клієнтом позицію захисту на різних стадіях кримінального провадження, в т. ч. під час встановлення фактичних обставин кримінального провадження, здійснення правової кваліфікації, а також ухвалення та оформлення процесуального рішення;

ПРН15. Володіти практичними навичками розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією основних (первинних) та додаткових (похідних) процесуальних функцій таких учасників кримінального провадження як захисник, підозрюваний, обвинувачений, свідок та ін.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТАКТИКИ ЗАХИСТУ, ЗАВДАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА-ЗАХИСНИКА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.

Форми участі адвоката у кримінальному провадженні, їх значення та вплив на досудове розслідування. Поняття захисника у кримінальному провадженні. Поняття тактики захисту в криміналістиці. Вибірковість як критерій допустимості засобів захисту. Визначення документів, які підтверджують повноваження захисника у провадженні, способи пред'явлення та підтвердження таких документів. Особливості укладення договору про надання правової допомоги між захисником та підозрюваним. Залучення захисника до окремої процесуальної дії. Обставини, які виключають участь захисника у кримінальному провадженні. Вимоги до захисника та набуття статусу адвоката в Україні. Поняття процесуального статусу захисника як суб'єкта кримінального провадження. Загальні та спеціальні права та обов'язки захисника як адвоката.

ТЕМА 2. ТАКТИКА ЗАХИСТУ ТА НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ЗАТРИМАННІ ОСОБИ ЗА ПІДОЗРОЮ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.

Затримання на підставі ухвали слідчого судді та "законне" затримання. Правові підстави та строки затримання. Протокол про затримання та правила його складання. Дії захисника у випадку недотримання передбаченої законом процедури затримання особи. Першочергові дії захисника на етапі затримання особи, а також у випадку створення фактичних перешкод для допуску у справу. Конфіденційне побачення та організація його проведення. Правила формування досьє адвоката. Криміналістичні рекомендації щодо обрання позиції захисту та оптимальної лінії поведінки підзахисного. Аналіз криміналістичної ситуації та вироблення шляхів її вирішення. Конструювання, аналіз та перспектива перевірки можливих захисних версій. Порядок оскарження дій та рішень працівників правоохоронних органів, правила складання відповідних процесуальних документів. Тактичні рекомендації щодо обрання оптимальної лінії поведінки під час повідомлення про підозру та обрання запобіжного заходу. Випадки відмови захисника від виконання своїх обов'язків у кримінальному провадженні. Відмова клієнта від послуг адвоката-захисника. Оформлення документів про надання правової допомоги затриманій особі.

ТЕМА 3. КРИМІНАЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ ЗАХИСНИКА НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.

Тактичні засоби та особливості збирання доказів захисником. Подання адвокатських запитів як реальний спосіб збирання доказів захисником. Вимоги до адвокатського запиту. Ініціювання проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій. Проведення опитування осіб як спосіб збирання необхідної інформації захисником. Тимчасовий доступ до речей та документів як інструмент збирання доказів захисником. Тактичні засоби впливу захисника-адвоката на адресанта для отримання відповіді на запит. Організація та особливості тактики заявлення захисником різноманітних клопотань під час досудового розслідування. Можливість ознайомлення захисником з матеріалами кримінального провадження на стадії досудового розслідування. Особливості оскарження захисником дій, рішень та бездіяльності слідчого та прокурора. Відкриття матеріалів досудового розслідування. Методика ознайомлення з ними.

ТЕМА 4. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА УЧАСТЬ АДВОКАТА В ПРОВЕДЕННІ СЛІДЧОГО ОГЛЯДУ ТА ОБШУКУ.

Роз'яснення клієнту поняття, завдання слідчого огляду. Організація та планування участі адвоката в слідчому огляді. Особливості та форми залучення адвоката до участі в огляді місця події. Організаційно-тактичні прийоми огляду місця події. Методи огляду і дослідження обстановки місця події. Тактико-психологічні прийоми дослідження матеріальної обстановки для прогнозування обставин події злочину. Виявлення та фіксування негативних обставин під час огляду місця події, їх значення та тактика оперування ними для здійснення

завдань захисту. Виявлення інсценувань злочинів. Особливості огляду документів, виявлення їх підробки та оперування цим. Криміналістичні особливості участі адвоката в інших видах огляду. Правила фіксації результатів огляду місця події, порядок їх перевірки та оскарження.

Роз'яснення клієнту поняття, завдання та процесуальних основ обшуку. Особливості та нормативно-правове регулювання залучення адвоката до обшуку. Об'єкти обшуку та об'єкти пошуку. Речі та документи, що підлягають вилученню під час обшуку. Процедура накладення арешту на речі, щодо яких немає відомостей в ухвалі слідчого судді про дозвіл на проведення обшуку і які не вилучені з цивільного обігу. Підготовка адвоката до обшуку, її підстадії та завдання, що вирішуються на кожній із них. Особливості участі адвоката в оглядовій і детальній підстадії робочого етапу обшуку. Методи пізнання, що використовуються адвокатом під час провадження обшуку, методи обстеження об'єкта обшуку, а також способи виконання пошукових дій. Особливості тактики участі адвоката під час обшуку в приміщенні (приватного, службового та загального користування), на місцевості, транспортних засобів, особистого обшуку. Тактичні особливості організації діяльності адвоката при проведенні одночасного обшуку в декількох місцях (груповому обшуку). Негативні обставини обшуку та їх значення. Способи та засоби фіксації ходу і результатів обшуку та участь адвоката у їх досліджені та перевірці. Оскарження результатів обшуку та визнання їх недопустимим доказом в кримінальному провадженні.

ТЕМА 5. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ АДВОКАТА У ДОПИТІ.

Роз'яснення клієнту поняття, предмету та мети допиту. Підготовка клієнта та імітація адвокатом допиту клієнта. Врахування можливих видів типових ситуацій допиту і системи тактичних прийомів, спрямованих на їх вирішення. Підготовка адвоката до допиту. Встановлення психологічного контакту з клієнтом. Тактичні прийоми встановлення психологічного контакту. Роз'яснення важливості повідомлення адвокату лише правдивої і повної інформації та можливих наслідків її утаювання. Конфіденційність спілкування з адвокатом. Тактика прослуховування адвокатом вільної розповіді та етапу запитань-відповідей. Ознайомлення з тактикою пред'явлення доказів у ході допиту. Тактика допиту в безконфліктних ситуаціях. Тактичні прийоми надання допомоги допитуваному відновити в пам'яті забуте, усунути добросовісні помилки та перекручення у показаннях. Попередження клієнта та врахування тактичних рекомендацій щодо допиту в конфліктних ситуаціях. Ознайомлення з тактичними прийомами, спрямованими на подолання відмови від дачі показань; тактичними прийомами, спрямованими на викриття неправди в показаннях; прийомами психологічного (емоційного) та логічного впливу. Особливості участі адвоката в одночасному допиті двох чи більше осіб. Тактика участі адвоката в різних видах судових допитів (прямий, перехресний, одночасний, шахматний). Особливості фіксації і аналіз результатів допиту. Перевірка дотримання вимог законодавства та правильності внесення відомостей до протоколу допиту. Вимоги до протоколу допиту та додатків до нього.

Процесуальні і тактичні правила фіксації допиту із застосуванням звуко- чи відеозаписуючої техніки.

ТЕМА 6. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ АДВОКАТА В СЛІДЧОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ.

Роз'яснення клієнту поняття, мети, значення слідчого експерименту. Вибір виду слідчого експерименту за метою його проведення. Підготовка адвоката до проведення слідчого експерименту. Тактичні прийоми проведення слідчого експерименту. Унеможливлення впливу на підзахисного, навіювання зі сторони органну досудового розслідування. Реконструкція і моделювання, а також залучення допомоги спеціалістів під час проведення слідчого експерименту. Тактичні особливості слідчого експерименту в ході судового слідства. Фіксація ходу і результатів слідчого експерименту та оцінка його результатів адвокатом. Особливості участі адвоката в підготовці та проведенні слідчого експерименту у формі перевірки показань на місці. Фактичні підстави, тактичні особливості та можлива процесуальна форма її проведення і оформлення. Забезпечення можливості підзахисному вільно, без стороннього впливу відтворювати події (дії, явища тощо), що мали місце в реальності.

ТЕМА 7. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ АДВОКАТА В ПРЕД'ЯВЛЕННІ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ, ЗАЛУЧЕНІ ЕКСПЕРТА ТА ДОРУЧЕНІ ЙОМУ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.

Роз'яснення клієнту поняття, суті та значення пред'явлення для впізнання. Загальні процесуальні і тактичні вимоги до проведення пред'явлення для впізнання. Підготовка адвоката до пред'явлення для впізнання. Підбір учасників пред'явлення для впізнання. Участь адвоката у виборі спеціалістів та технічних засобів для проведення деяких видів пред'явлення для впізнання. Тактика участі адвоката у підготовці і робочому етапі пред'явлення для впізнання живих людей у натурі. Особливості тактика пред'явлення для впізнання трупа. Тактика пред'явлення для впізнання речей, приміщень, ділянок місцевості, тварин. Пред'явлення для впізнання людей, речей за фотознімками (матеріалами відеозапису): підстави, особливості підготовки і тактики проведення. Особливості організації та проведення пред'явлення для впізнання поза візуальним та аудіоспостереженням, за голосом і мовленням, за ходою. Процесуальне оформлення ходу і результатів пред'явлення для впізнання та можливість його оскарження. Використання відео- та звукозапису під час підготовки та проведення пред'явлення для впізнання.

Роз'яснення клієнтові поняття, значення, завдання судових експертиз. Визначення мети та обсягу дослідження, прийняття рішення про призначення експертизи (або про залучення експерта). Збирання, підготовка та направлення об'єктів дослідження та порівняльних зразків. Вибір моменту залучення експерта (призначення експертизи). Визначення предмета судової експертизи та формулювання питань перед експертом. Вибір експертної установи або експерта.

Можливості взаємодії адвоката з експертом. Особливості тактики залучення експерта і проведення експертизи на договірних умовах стороною захисту та потерпілим. Функції адвоката під час проведення судової експертизи. Особливості організації і проведення повторної, додаткової, комісійної і комплексної експертизи. Оцінка висновку експерта та вимоги, яким він повинен відповідати. Способи перевірки висновку експерта.

ТЕМА 8. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА НА СТАДІЇ ПІДГОТОВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ, У СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ ТА НА СТАДІЯХ З ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ.

Роз’яснення суті та підготовка клієнта до участі у судовому розгляді. Вироблення стратегії захисту на вказаних стадіях. Узгодження їх з обвинуваченим. Участь адвоката у дослідженні обставин та перевірці їх доказами під час судового розгляду. Доведення недопустимості доказів сторони обвинувачення. Поняття захисної промови. Підготовка захисника до захисної промови. Тактичні рекомендації щодо структури та подачі захисної промови (зовнішньої форми). Важливість використання риторичних навиків під час захисної промови.

Складання скарг захисником. Строк подання скарг про перегляд судових рішень та підстави їх подання. Вступ у апеляційне та касаційне провадження нового захисника. Правові наслідки подачі апеляційної (касаційної) скарги захисником, який втратив повноваження захисника. Тактичні особливості діяльності адвоката-захисника під час апеляційного та касаційного проваджень.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття тактики захисту, завдання та організація діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні.	10	2	2			6	10	0,5	0,5			9
Тема 2. Тактика захисту та надання правової допомоги при затриманні особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.	14	2	2			10	14	1	1			12
Тема 3. Криміналістичні особливості участі захисника на стадії досудового розслідування.	20	2	2			16	20	1	1			18
Тема 4. Криміналістичне забезпечення та участь адвоката в проведенні слідчого огляду та обшуку.	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 5. Криміналістичне забезпечення участі адвоката у допиті.	16	2	2			12	16	1	1			14

Тема 6. Криміналістичне забезпечення участі адвоката в слідчому експерименті.	10	2	2			6	10	0,5	0,5			9
Тема 7. Криміналістичне забезпечення участі адвоката в пред'явленні для впізнання, залучені експерта та доручені йому проведення судової експертизи.	10	2	2			6	10	0,5	0,5			9
Тема 8. Особливості діяльності адвоката на стадії підготовчого провадження, у суді першої інстанції та на стадіях з перегляду судових рішень.	30	2	2			26	30	2,5	2,5			25
Усього годин	**120**	**16**	**16**			**88**	**120**	**8**	**8**			**104**

Лекційний курс (денна - 16 год., заочна – 8 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Поняття тактики захисту, завдання та організація діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні.	2	0.5
2	Тактика захисту та надання правової допомоги при затриманні особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.	2	1
3	Криміналістичні особливості участі захисника на стадії досудового розслідування.	2	1

4	Криміналістичне забезпечення та участь адвоката в проведенні слідчого огляду та обшуку.	2	1
5	Криміналістичне забезпечення участі адвоката у допиті.	2	1
6	Криміналістичне забезпечення участі адвоката в слідчому експерименті.	2	1
7	Криміналістичне забезпечення участі адвоката в пред'явленні для впізнання, залучені експерта та доручені йому проведення судової експертизи.	2	1
8	Особливості діяльності адвоката на стадії підготовчого провадження, у суді першої інстанції та на стадіях з перегляду судових рішень.	2	1,5
	Разом	**16**	**8**

Практичні заняття (денна - 16 год., заочна – 8 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Поняття тактики захисту, завдання та організація діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні.	2	0,5
2	Тактика захисту та надання правової допомоги при затриманні особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.	2	1
3	Криміналістичні особливості участі захисника на стадії досудового розслідування.	2	1
4	Криміналістичне забезпечення та участь адвоката в проведенні слідчого огляду та обшуку.	2	1
5	Криміналістичне забезпечення участі адвоката у допиті.	2	1
6	Криміналістичне забезпечення участі адвоката в слідчому експерименті.	2	1
7	Криміналістичне забезпечення участі адвоката в пред'явленні для впізнання, залучені експерта та доручені йому проведення судової експертизи.	2	1

8	Особливості діяльності адвоката на стадії підготовчого провадження, у суді першої інстанції та на стадіях з перегляду судових рішень.	2	1,5
	Разом	**16**	**8**

Самостійна робота (денна – 88 год., заочна – 104 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Поняття тактики захисту, завдання та організація діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні.	6	9
2	Тактика захисту та надання правової допомоги при затриманні особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.	10	12
3	Криміналістичні особливості участі захисника на стадії досудового розслідування.	16	18
4	Криміналістичне забезпечення та участь адвоката в проведенні слідчого огляду та обшуку.	6	8
5	Криміналістичне забезпечення участі адвоката у допиті.	12	14
6	Криміналістичне забезпечення участі адвоката в слідчому експерименті.	6	9
7	Криміналістичне забезпечення участі адвоката в пред’явленні для впізнання, залучені експерта та доручені йому проведення судової експертизи.	6	9
8	Особливості діяльності адвоката на стадії підготовчого провадження, у суді першої інстанції та на стадіях з перегляду судових рішень.	26	25
	Разом	**88**	**104**

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

– формування у студенів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;

– забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);

– а також методи, пов’язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання використовуються загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ, в тому числі: логічний, проблемний, дослідницький, ситуаційний, метод дискусії, виконання аналітичних завдань, підготовка експертних висновків із проблемних питань, рольові ігри, кейс-стаді, дебати, виконання наукових робіт, практика, самонавчання, методики з правової оцінки поведінки чи діяльності суб’єктів правових відносин, ідентифікації правової проблеми та її вирішення, інформаційно-комунікативні, аудіовізуальні, інтерактивні, мережеві та проектні освітні технології.

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від навчальних занять, і є невід’ємною складовою процесу вивчення навчальної дисципліни. Її зміст визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, методичними рекомендаціями. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувачів.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Знання та навички студентів, отримані при засвоєнні навчальної дисципліни «Криміналістичне забезпечення діяльності адвоката», оцінюються за рейтинговою системою.

Форми поточного контролю включають: оцінювання виконання домашніх самостійних завдань, есе, письмових та контрольних робіт, виконаних під час практичних занять.

Студент може отримати максимально 50 балів за усні відповіді або виконання тестів чи контрольних робіт на практичних заняттях.

Неготовність до заняття або незадовільна відповідь (розв’язання) задачі також підлягають відповідній оцінці і студенту виставляється «0» балів. Отримані у такому разі «0» балів потребують відпрацювання та оцінка, одержана під час відпрацювання враховуються при визначенні середнього балу поточної успішності.

Формою поточного контролю знань є підготовка студентом есе на задану тему в кінці змістовного модуля. Есе виконується у письмовій формі та підлягає презентуванню і може бути оцінене максимально у 50 балів. Студент, який не підготував есе або презентував його незадовільно зобов’язаний підготувати інше есе.

Формою підсумкового контролю знань та навичок по дисципліні для студентів є залік, який виставляється із урахуванням поточної успішності та оцінки за підготовлене есе.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточна успішність	Есе	Сума
Т1-Т8	Т1-Т8	
50	50	100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою: за поточну успішність 50 балів, за самостійну роботу – 50 балів.

При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	**A**	***Відмінно***	***Відмінно***	***Зараховано***
81-89	**B**	***Дуже добре***	***Добре***	
71-80	**C**	***Добре***		
61-70	**D**	***Задовільно***	***Задовільно***	
51-60	**E**	***Достатньо***		
0-50	**FX**	***незадовільно з правом перездачі***	***Незадовільно***	***Не зараховано***
0-50	**F**	***незадовільно без права перездачі***	***Незадовільно***	***Не зараховано***

90-100 балів (відмінно) – виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) – виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні предмету.

71-80 балів (добре) – виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) – виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) – виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) – виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Фігурський В. М. Криміналістичне забезпечення діяльності адвоката / Володимир Михайлович Фігурський // Програма спеціального курсу для студентів юридичного факультету освітнього ступеня «Магістр». – Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2022. – 26 с.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

НОРМАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ, СУДОВА ПРАКТИКА, АКТИ ОРГАНІВ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА МІЖНАРОДНІ АКТИ, ЩО МІСТЯТЬ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ

1. Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини. – Страсбург, 5.03.1996 р.

2. Загальна декларація прав людини: прийнята і проголошена резолюцією 217А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 р.

3. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства: прийнято делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р.

4. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» [Електронний ресурс] від 02.06.2011 р. – Режим доступу : http: // www.rada.gov.ua

5. Закон України від липня 2012 р. „Про адвокатуру та адвокатську діяльність". Із змінами і доповненнями.

6. Закон України від 18 листопада 2003 р. «Про телекомунікації». Із змінами і доповненнями.

7. Закон України від 18 лютого 1992 року „Про оперативно-розшукову діяльність". Із змінами і доповненнями.

8. Закон України від 2 вересня 1993 р. „Про нотаріат". Із змінами і доповненнями.

9. Закон України від 23 грудня 1997р. „Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини". Із змінами і доповненнями.

10. Закон України від 23 квітня 1991р. „Про свободу совісті та релігійні організації". Із змінами і доповненнями.

11. Закон України від 25 лютого 1994р „Про судову експертизу". Із змінами і доповненнями.

12. Закон України від 30 червня 1993 р. «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» Із змінами і доповненнями.

13. Закон України від 7 грудня 2004 р. „Про банки і банківську діяльність" Із змінами і доповненнями.

14. Закону України від 4 жовтня 2001 року «Про поштовий зв'язок». Із змінами і доповненнями.

15. Звід принципів захисту всіх осіб, підданих затриманню чи ув'язненню в будь-якій формі: затверджений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 9.12.1988 р. № 43/173.

16. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз, затв. наказом Міністра юстиції України від 8 жовтня 1998р. №53/5. Із змінами і доповненнями.

17. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Із змінами і доповненнями.

18. Конвенція про захист прав і основних свобод людини. Рим, 4 листопада 1950 р.: ратифікована Законом України від 17.07.1997 р. № 475/97–ВР.

19. Конвенція Співдружності Незалежних Держав про права та основні свободи людини від 26.05.1995 р.

20. Конституція України від 28 червня 1996р. Із змінами і доповненнями.

21. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001р. Із змінами і доповненнями.

22. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012р.

23. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28 грудня 1960р. Із змінами і доповненнями.

24. Міжнародний пакт про громадські і політичні права від 16.12.1966 р.: (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII. – 19.10.1973 р.

25. Наказ Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 року N 53/5 „Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз

та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень". Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 3 листопада 1998 р. за N 705/3145. Із змінами і доповненнями.

26. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, затв. наказом Міністра юстиції України від 8 жовтня 1998р. №53/5. Із змінами і доповненнями.

27. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19 листопада 1992р.. Із змінами і доповненнями.

28. Основні положення про роль адвокатів. Прийняті УПІ Конгресом ООН зі запобігання злочинам у серпні 1990 р.

29. Основні положення про роль адвокатів: прийняті у серпні 1990 р. VIII Конгресом ООН із запобігання злочинам.

30. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу: Пост. Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2012 р. № 305. – Режим доступу : http: // www.rada.gov.ua

31. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисмциплінарну комісію адвокатури: Затв. Установчим з'їздом адвокатів України від 17 листопада 2012 року. – Режим доступу : http: //http://vkdka.org/polojennia

32. Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю : Затв. Рішенням Ради адвокатів України від 16 лютого 2013 року № 81. – Режим доступу : http: // www.unba.org.ua

33. Положення про ордер адвоката та порядок ведення реєстру ордерів: Затв. Рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2012 року № 36. – Український адвокат. - К., 2012. - С. 74-78.

34. Положення про помічника адвоката: Затв. Рішенням Ради адвокатів України від 01 червня 2013 № 123. – Режим доступу : http: // http://kmkdka.com/post/166

35. Положення про Раду адвокатів України : Затв. Установчим з'їздом адвокатів України від 17 листопада 2012 року. – Режим доступу : http: // www.unba.org.ua

36. Порядок допуску до складання кваліфікаційниого іспиту, порядок складання кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні: Затв. Рішенням Ради адвокатів України від 16 лютого 2013 року № 80. – Режим доступу : http://kmkdka.com/post/160

37. Порядок підвищення кваліфікації адвокатами України: Затв. Рішенням Ради адвокатів України від 16 лютого 2013 № 85. – Режим доступу : http: // www.unba.org.ua

38. Порядок складання кваліфікаційних іспитів у регіональних кваліфікаційно-дисциплінарних комісіях адвокатури: Затв. протоколом Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури України при Кабінеті Міністрів України від 1 жовтня 1999 р № 6/2. – Режим доступу : http: // kmkdka.com/page/40

39. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9 “Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя”.

40. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 10 грудня 2004 року №17 «Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля».

41. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 грудня 1985р. №11 „Про додержання судами України процесуального законодавства, яке регламентує судовий розгляд кримінальних справ”. Із змінами і доповненнями.

42. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28 березня 2008р. №2 „Про деякі питання застосування судами України законодавства при дачі дозволів на тимчасове обмеження окремих конституційних прав і свобод людини і громадянина під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства”. Із змінами і доповненнями.

43. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 29 червня 1990р. №5 “Про виконання судами України законодавства і постанов пленуму Верховного суду України з питань судового розгляду кримінальних справ і постановлення вироку” Із змінами і доповненнями.

44. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997 р. № 8 "Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах". Із змінами і доповненнями.

45. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997р. №7 «Про посилення судового захисту прав і свобод людини і громадянина» .

46. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995р. №4 «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди». Із змінами і доповненнями.

47. Правила адвокатської етики: Затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 р. – Режим достуру: http: // https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text

48. Правила адвокатської етики: затверджені ВККА України при Кабінеті Міністрів України від 1–2.10 1999 р. № 6-VI // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2000. – № 1. – С. 55. (втратили чинність).

49. Правила адвокатської етики: затверджені установчим з’їздом адвокатів України 17.11.12 року. – м. Київ, готель «Русь».

50. Правила адвокатської етики: Схвалені Установчим з’їздом адвокатів України 17.11.12 р. – Український адвокат. - К., 2012. - С. 45-63. (втратили чинність).

51. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів» [Електронний ресурс] : указ Президента України від 08 квітня 2008 року № 311/2008. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua

52. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури: затверджено Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури 07.12.2012 р.

53. Резолюція 78 (8) Комітету міністрів Ради Європи про юридичну допомогу і консультації від 2.03.1978 р.

54. Рекомендації R (2000) 21 Комітету міністрів державам-учасницям Ради Європи про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків: прийняті Комітетом міністрів Ради Європи на 72-й зустрічі заступників міністрів 25.10.2000 р.

55. Рекомендація R (81) 7 Комітету міністрів Ради Європи державам – членам стосовно шляхів полегшення доступу до правосуддя від 14 .05.1981 р.

56. Рекомендація R (84) 5 Комітету міністрів Ради Європи державам– членам стосовно принципів цивільного судочинства, спрямованих на вдосконалення судової системи, від 28.02.1984 р.

57. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про право вільного вибору захисника) // Рішення Конституційного Суду України. – 16.11.2000 р. – № 13-рп/2000.

58. Указ Президента України «Про деякі заходи щодо підвищення рівня адвокатури» від 30.09.1999 р.: особлива частина / під ред. М. О. Потебенька. – К., 2001.

РЕКОМЕНДОВАНА СПЕЦІАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Alec Karakatsanis. Usual Cruelty: The Complicity of Lawyers in the Criminal Injustice System Hardcover – October 29, 2019

2. Ed Johnston, Tom Smith. The Law of Disclosure: A Perennial Problem in Criminal Justice. December 18, 2020

3. Pierre-Marie Dupuy; Jorge E. Viñuales. International Environmental Law, Edition: 2, June 2018

4. Worrall J.L. Criminal procedure: From First Contact to Appeal. Fifth edition. New Jersey: Pearson, 2015. 528 p.

5. Адвокатская деятельность / под ред. В. Н. Буробина. – М., 2003.

6. Адвокатура в Україні: навч.-метод. матеріал / уклад. Г.С. Семаков. – К.: МАУП, 1999. – 42 с.

7. Адвокатура України: навч. посіб.: у 2 кн. / за ред. д-ра юрид. наук, проф. С.Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2007. – 940 с.

8. Адвокатура України: правове регулювання і судова практика: практ. Посіб. для адвоката / за ред. С.Ф. Сафулька, О.Д. Святоцького; упоряд. Т.Г. Захарченко та ін. – К.: Ін Юре, 2003. – 768 с.

9. Алейников Г.І. Тактика захисту при перешкоджанні органів досудового слідства в допуску захисника до ведення справи / Г.І. Алейников // Адвокат. – 2004. – №8. – С. 11-15.

10. Алексеев С.С. Введение в юридическую специальность / С.С. Алексеев. – М.: Юрид. лит., 1976.

11. Андрєєвський В.В. Основи юридичної природи адвокатури: теорія, історія. / В.В. Андрєєвський. // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2005. – № 6 (44). – С. 87 – 92.

12. Барщевский М. Адвокатская этика. / М. Барщевский. – М., 2000.

13. Баулін О.В., Лебідь В.І., Матвєєв П.С., Пожидаєва М.А. Адвокатський іспит: підготовчий курс: Навч. посіб. – 4-те вид., доповн. і перероб. – К.: Алерта, 2016. – 850 с.

14. Бірюкова А. Проблемні аспекти здійснення захисту та надання правової допомоги адвокатами / А. Бірюкова // Юридична Україна. – 2005. – №1. – С. 49-54.

15. Бобечко Н.Р. Доказування у стадіях апеляційного та касаційного провадження за КПК України: навч. посіб. / Н.Р. Бобечко, за ред. проф. В.Т.Нора. – Тернопіль: Підручники та посібники, 2014. – С.6-67.

16. Бойков А.Д. Роль защитника в предупреждении преступлений. / А.Д. Бойков. – М., 1971.

17. Варфоломеева Т. В. Защита в уголовном судопроизводстве. / Т.В. Варфоломеева. – К., 1998.

18. Варфоломеева Т.В. Криминалистика и профессиональная деятельность защитника. / Т.В. Варфоломеева. – К., 1987.

19. Варфоломеєва Т.В. Історія адвокатури України / Спілка адвокатів України; Академія адвокатури України. – 2-ге вид., переробл. і доповн. / Т.В. Варфоломеєва, О.Д. Святоцький, В.С. Кульчицький, З.М. Багринівський, Т.В. Кисельова. – К.: СДМ-Студіо, 2002. – 286 с.

20. Варфоломеєва Т.В., Гончаренко С.В. Науково-практичний коментар до Закону України "Про адвокатуру" // Законодавство про адвокатуру і адвокатську діяльність: 36 нормат. актів; коментар / Акад. адвокатури України. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – С. 27–29.

21. Ведь В.В. Використання адвокатом-захисником психологічних знань у кримінальному процесі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. / В.В. Ведь. – Київ, 1999. – 18 с.

22. Владимиров Л.Б. Advocatus miles: Пособие для уголовной защиты (извлечение) / Л.Б. Владимиров. // Судебное красноречие русских юристов прошлого. – М.: МІТІ «Фемида», 1992. – С. 58.

23. Гармаев Ю.П. Незаконная деятельность адвокатов в уголовном судопроизводстве: учебник / Ю.П. Гармаев; научный ред. В.Т. Карагодин. – М.: Экзамен, 2005 – 512 с.

24. Гловацький І.Ю. Діяльність адвоката–захисника у кримінальному процесі. / І.Ю. Головацький. – К., 2003.

25. Енциклопедичний довідник майбутнього адвоката: у 2 ч. / О.Д. Святоцький, Т.Г. Захарченко, С.Ф. Сафулько та ін.; за заг. ред. С.Ф. Сафулька. – К.: Ін Юре, 2008. – Ч.1. – 616 с.

26. Ємельянов Р. О. Правове регулювання участі адвоката-представника потерпілого у кримінальному провадженні. – Європейські перспективи. - №7. – 2020. – С. 122-130.

27. Жалинский А.Э. Профессиональная деятельность юриста: Введение в специальность. / А.Э. Жалинский. М.: БЕК, 1997. – 330 с.

28. Жуковська О. Професійні права адвокатів у контексті Європейської конвенції з прав людини: практика Європейського суду та українські реалії / О. Жуковська, К. Бузаджик. // Адвокат. – 2005. – № 7. – С. 45–48.

29. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України: монографія / В. В. Заборовський. – Ужгород: Видавничий дім “Гельветика”, 2017. – 900 с.

30. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України / В. В. Заборовський. – Ужгород: Видавничий дім “Гельветика”, 2017 – 900 с.

31. Захист у кримінальному процесі за новим Кримінальним процесуальним кодексом України : практ. посіб. / упоряд. Ю. І. Руснак. – Київ : Центр учб. літ., 2013. – 352 с.

32. Защитительная речь: методрекоменд. Киевского ОНИИ адвокатуры // Адвокат. – 1998. – № 3.

33. Зейкан Я. П. Захист у кримінальній справі : наук.-практ. комент. / Я. П. Зейкан. – Вид. 5-те, стер. – Київ :

34. Зейкан Я. П. Методика захисту в окремих категоріях кримінальних справ за КПК 2012 року / Я. П. Зейкан. –

35. Зейкан Я. П. Настільна книга адвоката у кримінальній справі (КПК 2012) / Я. П. Зейкан, С. Ф. Сафулько. – Київ : ВД Дакор, 2013. – 576 с. Х629.374.016 / З-47 н/аб.

36. Зейкан Я. П. Процесуальні акти захисної діяльності адвоката : наук.-практ. комент. / Я. П. Зейкан, В. Є. Голуб. – Київ : КНТ, 2011. – 416 с.

37. Зейкан Я.П. Право на захист у кримінальному процесі. / Я.П. Зейкан. – К., 2004.

38. Зейкан Я.П. Право на захист у кримінальному процесі. Зразки процесуальних актів: Збірник. / Я.П. Зейкан. – К.: Юридична практика, 2005.

39. Ісмаілова Л.Б. Деякі питання реалізації права на захист / Л.Б. Ісмаілова. // Вісник Академії адвокатури України. – 2005. – № 1. – С. 99–105.

40. Качалов В.І. Адвокатура і адвокатська діяльність в Російській Федерації (Схеми та коментарі): навч. посібн. для вузів Юркніга. / В.І. Качалов, О.В. Качалова, В.В. Кукель. – 2004.

41. КНТ : Вид. Ліпкан О. С., 2011. – 600 с. Х629.316 / З-47 хр, філ. № 1 ч.з.

42. Коментар Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”. - Програма реформування сектору юстиції «Нове правосуддя» USAID. – 2017.

43. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В. Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К.: Юстініан, 2012. – 1224 с.

44. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, Є.П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 786 с.

45. Кузьмічова-Кисленко Є.В. Захисник у кримінальному процесі України. – Юридична наука. - № 10. – 2004. – С. 104-109.

46. Кучинська О.П. , Шаркова А. Недопустимість доказів, зібраних під час затримання підозрюваного уповноваженою службовою особою: деякі проблемні аспекти // Право України. – 2014. – №10. – С.75-81.

47. Легких К. В. Процесуальні помилки суб'єктів доказування при застосуванні статей 23, 291, 349 КПК як підстава визнання доказів недопустимими / К. В. Легких // Часопис цивільного і кримінального судочинства. - 2014. - № 5. - С. 95-99. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Chcks_2014_5_10.pdf.

48. Лубшев Ю. Ф. Курс адвокатского права. / Ю.Ф. Лубшев. – М., 2003

49. Малютін І. Професійні захисники у кримінальному судочинстві / І. Малютін. // Вісник прокуратури. – 2003. – № 10 (28) – С. 50–52.

50. Маляренко В.Т. Реалізація основних конституційних засад судочинства в кримінально-процесуальному законодавстві України: автореф. дис.... канд. юрид. наук. / В.Т. Маляренко. – Харків, 1999. – 19 с.

51. Медведчук В. Адвокатська діяльність – гарантія професіоналізму та доступності правозахисту / В. Медведчук. // Закон і Бізнес. – 2000. – № 11. – С. 12.

52. Медведчук В. Адвокатурі надано реальний шанс продовжити демократичне реформування / В. Медведчук. // Закон і бізнес. – 1999. – № 41. – С. 11.

53. Меліхова О.В. Адвокатура в Україні: навч.-метод. Посіб. для самост. вивч. дисц. – К., 2005. – С. 44.

54. Михайлів С.В. Адвокат-представник потерпілого у кримінальному процесі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / С.В. Михайлів– К., 2011. – 18 с. 27.

55. Молдован А.В. Забезпечення обвинуваченому права на захист у кримінальному процесі Федеративної Республіки Німеччини та України (порівняльно-правове дослідження): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. / А.В. Молдован. – К., 2003.

56. Несінов О. Н. Складові успіху у кримінальному процес / О. М. Несінов. – Харків: ТОВ "Видавництво "Права людини"", 2018. – 292 с.

57. Никифорчук Д.Й. Протидія законної діяльності адвоката-захисника у кримінальному судочинстві / Д.Й. Никифорчук, Д.О. Савицький // Проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства України на сучасному етапі: Матеріали круглого столу (Київ, 20 травня, 2011 р.). – К.: ФОП Ліпкан О.С., 2011. – С. 36-38.

58. Одинцова І. М. Діяльність сторони захисту при збиранні, дослідженні та перевірці доказів в умовах судового слідства / І. М. Одинцова // Право і суспільство. – 2014. – № 1. – С. 254–259.

59. Островський С.О. Адвокат та правосуддя. / С.О. Островський. Видавництво С.Ж. Лазаренко, 1999. – С. 354–360.

60. Письменний Д.П. Сучасні проблеми обвинувачення та захисту в кримінальному судочинстві України / Д.М. Письменний // Доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції «Тактика, методика, етика захисту та представництва». – К.: Академія адвокатури України, 2003. – С. 40-42.

61. Погорецький М. А. Адвокатура України : підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Юрінком Інтер, 2014. – 368 с.

62. Пономаренко Д. В. Тактичні питання захисту у кримінальному провадженні / Д. В. Пономаренко. – Одеса: Видавничий дім “Гельветика”, 2018. – 112 с.

63. Попелюшко В. О. Предмет захисту та його доказування в кримінальній справі. — Київ: Прецедент, 2005. – 232с.

64. Попелюшко В.О. Проблеми кримінального процесу та захисту у кримінальній справі: Збірник наукових статей / В.О. Попелюшко, С.В. Аврамашин. – Острог: Вид-во Острозька академія, 2008. – 400 с

65. Резник Г. М. Адвокат: престиж профессии. / Г.М. Резник // Адвокатура и современность – М., 1987.

66. Світайло П. Ю. Захисник на стадії досудового розслідування: досвід України та зарубіжних країн. – Юридичний науковий електронний журнал. - №7. – 2020 - Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/7_2020/96.pdf

67. Святоцкий А.Д. Адвокатура и защита прав граждан. / А.Д. Святоцький – Львов, 1992.

68. Святоцький О.Д. Адвокатура України: навч. посіб. для студ. юрид. вищих навч. закл. і фак. / О.Д. Святоцкий, М.М. Михеєнко. – К.: Ін Юре, 1997. – 224 с.

69. Сербіна А. Тактика захисту у справах, де проводились негласні слідчі (розшукові) дії / А. Сербіна // Вісник Національної асоціації адвокатів України. – Ч. 1. – 2015. – № 12. – С. 18–21; Ч. 2. – 2016. – № 3. – С. 32–37.

70. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: проблемы становления и перспективы развития: монография. / О.В. Синеокий. – Запорожье: ЗНУ, 2007. – 432 с.

71. Сінєльнік Р. В. Правовий статус захисника в провадженні по справах про адміністративні правопорушення та кримінальних справах: об’єм повноважень / Р. В. Сінєльнік // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки : зб. наук. пр. – 2012. – № 1, ч. 1. – С. 281–291.

72. Скрябін О. М. Участь адвоката при вирішенні питання про обрання підозрюваному, обвинуваченому запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою / О. М. Скрябін // Держава та регіони. Серія: Право. –2014. – № 2. – С. 143–148.

73. Скрябін О. М. Участь захисника у окремих кримінальних провадженнях: монографія / О. М. Скрябін. – Запоріжжя: Просвіта, 2017. – 380 с.

74. Словацький І.Ю. Діяльність адвоката-захисника у кримінальному процесі: навч. посіб. / І.Ю. Словацький – К.: Атіка, 2003. – 351 с.

75. Сурбукова О.В. Адвокатське розслідування як інститут кримінально-процесуального права / О.В. Сурбукова. // Вісник Академії адвокатури України. – 2005. – № 4. – С. 97–103.

76. Сучасні системи адвокатури / за ред. О. Д. Святоцького. – К., 1993.

77. Фіолевський Д.П. Адвокатура: підручник / Д.П. Фіолевський. – К.: Алерта; Прецедент, 2007. – 486 с.

78. Фіолевський Д.П. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». – Коментар.– К. : Алерта, 2013. – 368 с.

79. Хоматов Ю.В. Розвиток змагальних засад і діяльність адвоката-захисника у кримінальному судочинстві України: дис. ... канд. юрид. наук. / Ю.В. Хоматов. – Харків, 1994.

80. Шепітько В. Ю. Тактика захисту обвинуваченого в кримінальному судочинстві // Вибрані твори / В. Ю. Шепітько. – Київ, 2010. – С. 181–184.

81. Шліхова О.В. Адвокатура в Україні: навч.-метод, посіб. – К.: НВУ, 2006. – 90 с.

82. Яновська О. Г. Правова позиція захисту в кримінальному провадженні: шляхи відстоювання у процес доказування / О. Г. Яновська // Право України. – 2014. – № 10. – С. 124–132.

83. Яновська О. Г. Процесуальні форми протестної діяльності адвоката в кримінальному провадженні / О. Г. Яновська // Право України. – 2013. – № 11. – С. 165–172.

84. Яновська О.Г. Адвокатура України: навчальний посібник / О.Г. Яновська – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 280 с. 36. Яновська О.Г. Концептуальні засади функціонування і розвитку змагального кримінального судочинства: монографія / О.Г. Яновська. – К.: Прецедент, 2011. – 303 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua
Офіційний сайт Генеральної прокуратури України - http://www.gp.gov.ua/
Єдиний державний реєстр судових рішень України - www.reyestr.court.gov.ua/
Верховний Суд http://www.supreme.court.gov.ua
Кабінет Міністрів України http://www.kmu.gov.ua
Міністерство юстиції України http://www.minjust.gov.ua
Національна асоціація адвокатів України https://unba.org.ua/
Інформаційно-пошукова системи по законодавству "Ліга":
http://www.liga.kiev.ua/
http://www.nau.kiev.ua/
www.lawukraine.com
www.pravovik.com.ua